

Տարածական հայոց

ՃԱՀԱԴԻՑՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ԵՌԱՆԴՅ
ԱՋՐԻՉԻ ԵՒԿ. ՊՈԼՍՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆԱՑ ՄԵԶ
ՎԱԽՈՎԵՐ ԳԵՐԱՄԱՆՈՒՐ ԱՌ ՏԵՇՈՒՐ Է

[«ԲԱՅՄԶ»ԻՆ ՓԱՐԻԶԵԱՆ ԹՂԹԱԿՅԵՒՆ , 20 ԱՊՐԻԼ]

Ֆրոնսացիք շատ պահպանական
ն իրենց գրամին գործածութեան մա-
ին , և Փարփղի Սակարանին արժեթիվ դ-
ժոց ցուցակին աչքէ անցունելով կը տես-
եմք . որ Փրանսական դրաւագլուխոր
Փրանսայի սահմաններէն շատ հեռո
երթար . ի բաց առեալ երբ անկեղծօրէն
կամ արուեստակիեալ ձեւով քաջաքական
է այս առաջարկ առաջ առաջ գույն .

տոտեղ յառաջ բերուած լիլայ , Փրտե-
այի անմիջական գրոցիները միայն կը
լայելին ֆրանսացի ժողովրդեան խնա-
յած ահազին գումարնելուն օդուտն .
Այսպէս , գրէթէ ամեն Սպանիական
իրաւուգիւնք սիրելի թուղթեր եղած
ն ի Ֆրանսա : Ժամանեակ մը իտալիան
որժեթղթոց գլխաւոր հրագարակն ալ
Փարիզ էր , միշել որ՝ քաղաքական

Հակառակութեանց ընթամում՝ Ֆրան-
տացիք սկսան երես գարձնել անոնցմէ:
Ֆրանտացիք խնայափարաց վատահութեան
արժանացեր են միշտ լատին ցեղերը
Միայն: Այս զբացում զօրսացաւ Փրանք-
եւեկերմանական պատերազմէն ի վեր,

և սաստկագոյն ձեւն տռաւ վիրջին
քանի մը տարբիներու միջոցին, երբ եր-
սեակ. Նվզակակցութեան պատկանող
խամհամակրօզ երկիրներու յժուղթերը
ընդ ունուեցան Փրանսոյի Սակարան-
երին. Հետեւորաբ, միակ օտար ձեռ-
արկութիւնն որ Թրանսոյէն ըխեցաւ
և Փրանսական գորչմը կրեց՝ Սուէզի
ջրանցն եղաւ, և անոր հետեւելով, Բա-
նամայի ջրանցը. Սուէզի ջրանցին յղո-
յումն ու շինութիւնը ընական էին քանի
որ ի վաղուց անափ Թրանսա յարաբե-
տութեան մէջ կը գտնուէր այն երկրին
հետ, Բանամայի ջրանցն այնպիսի բա-
ռոյական կամնիսթական յարաբերու-
թեան մը արգիւնք չէր. Արուեստակեալ
միջոցներով եւեթ ըսուեցաւ թէ Փրան-
սական ազգային գործ մ'էր, և ի գերեւ-
թեաւ.

Յեղինաւաքսոն և նուեարկութիւնք ու
խօսաւութիւնք միշտ անախորժ եղած
են ի Ֆրանսա, ի բաց առհալ անգլ.
Բոնսովիտէնին և մէկ—երկու ըրբտա-
ւեան երկաթուզւոյ ընկերութեանց
մուզիթեր. Պատճառը մինչեւ մէկ աս-
տիճան լեզուի տարբեկութիւն կինայ
միառնիւ. ոե ուսիս ֆանաստի մուտք

զրածությ զի ուստամ քրտսացր մը աղլ-
ած կըլլայ լսախներէն ու հելլեներէն,
այց կարի հազուադէով է որ անդլիե-
րէն կամ գերմաներէն դիմանայ: Եւ յե-
ռոյ, դրամ պահող Ֆրանսացիք վար-
եռած են «քերողին վճարելի» արժե-
ուղիթերու և պարտավոր զիթերու, ու
մնունի վրայ եղած օտար թուղիթերը
արդար չգիտնալին համար, ամսոնց
խօսանցումն ստորագրել չն սովորած:
Հետեւապէս, ամենամեծ փոփոխում մ'է
այն որով վեց ամիսէ ի վեր Ֆրան-
սա մուծուեցան Հարտային Ալփրիկէի
սգամանդի, սակայ և կալուածական
աժնեթուղիթեր: Ասսնք հասարակաց
ոշադրութեան միտկ առարկայ գտր-
ած են ոչ միայն Սակարանին մէջ, այլ
և Ակումբներու (Քլիւպներու) և հասա-
կութեան ամեն գտուերու, նոյն խեկ
ուռնակիթներու և խոհարարուհիներու
մէջ, որովհետեւ, ինչպէս շատ հեղ ա-
փիթ ունեցած եմ յիշերու, այս խնա-
տասէր երկրի մէջ գրեթէ ամեն ոք
իջ շատ մի կողմ' դրած դրամ ունի:
արծեմ առաջին Հարաւ-Ալփրիկեան
աժնեթուղիթերն որք քանի մը տարի
սուաջ Փորիզ մուծուեցան՝ De Beersի
աժիններն էին: Այս հանքին յարատեւ
առաջդիմութիւնն և աշխարհի առաջին
բրամատուներէն վայելոծ պաշտպա-
ռութիւնն յոյժ ժողովրդական ըրին
այն: Այն ատեն ահա հաստատեցան
աերողին վճարելի բաժններ Փրանսե-
էն թարգմանութեամբ: Նոր գրգիռ մը
որուեցաւ ներմուծամբ Robinsonի ոս-
եհանքի բաժիններուն, որք հասարա-
ւութեան յանձնարարուեցան խնամով
լատրատուած տեղեկագրով մը:

Թարձեալ Champ d'Or անուն ուրիշ
սկիհանքի մը շատ մը բաժիններ մի
անի տարի առաջ բերուեցան Փարփղի
և ակարանը. Հանքն երկար ժամանակ
յաջողեցաւ, և բաժիններն իյնալով ին-
ան մինչեւ քանի մը շլինի Բայց նո-
ածեռուարկիները վստահալից էին, և
ընց բարեկամներէ շատերու հրաւեր
արդարին այն վար գներավ տաներու և
ի կողմ գներու. Անանկ ըրին, հանքն
առաջացաւ, ազուոր շահ բերաւ, և
աժինները բարձրացան չորս ու կէս
նպէ. սովիի Յաջողութիւնն յաջողու-
թիւն կը ծնի, ինչպէս լճի մէջ նետուած
արը կը չարժէ ջուրն և հետզհետէ ըն-
արձակոյ շրջագծեր կը ձեւացնէ, ոս-
եհանքի բաժիններ գներու վասփարը
արածեցաւ, և կարգ մը միջնորդնե-
ր և գործակալներու եռանդուն աշ-
ատութեան շնորհիւ, հասարակու-
թիւնն եւս քան գեւս հետաքրքրեցաւ և
ամանակցեցաւ այս ձեռնարկութեան, և
յնքան գնեց որ բար սնանգ հիմա մէն

թէ գդուռնըսիր բայց զգման զլլատ
ասխտի»։ Ասոր աշքի զարնող մէկ օրի-
ակն է Բանամայի ամենավերջին պար-
եւեւաւոր փոխառութիւնը։ Ընկերու-
թիւնը կառավարութենէն արտօնուած
էր Փրանսական Ռանդգեր գնելու և ա-
ռուց շահն յառկացնելու իւր հանած
որ պարտավորութիւնն համար վիճա-
կահանութեամբ պարզեւ տալու; Քանի
որ միվոն պարտավորութիւնը հանուցան,
և իրենց վայերած այն գլուկան ապա-
հովութեան չնորհիւ, մէն մի պարտա-
վորութիւնը 60 ֆու.ի ներքին արժէքը մ'անե-
րաւ։ Ֆրանսական Ռանդգերուն բարձրա-
հարուն պատճառաւ, այս ներքին ար-
ժէքն ալ ելաւ 70 ֆու.ի։ Քանի ամայի այս
թաղթեր տոկոսարեր չեն։ Անոնց միակ
հրապոյնն է որ երկու ամիսն ան-
դամ մը քաշուած վիճակահանութեան
վը մասնակցին, և այս բախտի խաղուն
ահակցելու վափաքն այնքան ջերմա-
դին է որ Բանամայի Ընկերութեան
հաշուեյարդարը վիրջերս մէկ անգամէն
115,000 պարտատուն ծախեց 118 ֆու.ի,
և հասարակութիւնն այ օր 140 ֆու.ի
կը գնէ զանոնք։

Բոլոր այս շահագիտական խնդրոյն
ամենէն հետաքրքրաշարժ մասն է տես-
նել թէ որպիսի դիւրութեամբ ու փութ-
կոտութեամբ դրամը մէկ գրամանէ ու-
րիշ գրաման կը փոխագրուի և ֆրանսա-
հիարշաւի գայողներ զարմանօք տեսած
պէտք է ըլլան հանդարտութիւնն
ու բարեկարգ մէթոսն որով «ձիերու
վրայ գրաւը» տեղի կ'ունենայ։ Փոխա-
դարձ գրաւը (Pari mutuel), որպէս
կ'անուանուի, խազի գրութիւն մէ ընդ-
հսկողութեամբ կառավարութեան, ո-
րով ամենուն վատանգած գումարներն
հաշուեսեղանին վրայ կը միացուին ու կը
ամժնուին անոնց մէջ որք իրենց գրամը
շահող ձիուն վրայ գրաւգնելու բախտն
ունեցած էին։ Շահը կը բաժնուի ըստ
այն համեմատութեան որով շահող
ձիուն վրայ գրամ գրաւ գրուած էր՝
առզգատամամբ միւս ձիերու վրայ
գրուած գրաւներու գումարին։ Այս
գրութիւնն այնքան կանոնաւորապէս ի
գործ կը գրուի որ խարգախութիւնն
անկարելի է։ Ահագին գումարներ այս
կերպիւ հաշուեսեղանին վրայ կը գրուին
ձիարշաւի հրապարակին մօտ, այն
գումարներէ զատ որք առանձինն ձեռ-
քէ ձեռք կ'անցնին նոյն առթիւ։ Աւա-
սիկ պղտիկ հաշիւ մը։ Այս տարի ժո-
քէյ Քիւրպի ձիարշաւին 54 միլիոն ֆր.
դրաւ գրուած էր. Օգէօյլի ձիարշաւին
48 միլիոն. Սոսիկէ յն Սբորդիվի ձիար-
շաւին ալ 48 միլիոն. Վէնսէնի և այլ
ձիարշաւներն 25 միլիոն. գաւառային
ձիարշաւներուն մէջ հինգ միլիոն. գու-
մար 180 միլիոն ֆր. Կամ եօթն միլիոն
երկու հարիւր հազար անգլ. ոսկի։
Զիարշաւի ընկերութիւնք և կառավա-
րութիւնն այս գումարէ 100էն 7 կ'առ-
ուուն վարչական և բարեգործական նպա-
տակներով։ (*)

լասութեռութէս պրտր գարծանչ բւր նախ-
ինս արմատական ծրագրերը պարզելով,
ըստ պահ մը հարկ դատած էր մի կողմ
դնել, մինչև որ կլատադոնեան ծրագիրը
ուղղովին թագուէր:

Միութենական-Ազատականք Պահ-
պանողականներուն նեղացան նաև ոյն
պատճառաւ որ նախարարականք տրա-
նտպութիւն յայտնած էին Երեսփ.
Ժողովոյ տաենապետ ընտրելու զՊ. Լ.
Բորգնի, միութենակաց պետերէն մին,
այս Պահպանողականք անոր դէմ յա-
ռուցին իրենցմէ մին, որով նախարա-
ռականներն ալ հարկադրեցան իրենցմէ
մէկն ընտրել:

Իրաւ, թայն և կարեւոր պահպա-
նողական գործիչներ կը պախարակեն
այն պահպանողականներ որք Պ. Զէմ-
պլիէնի դէմ կը խօսին, բայց այս գործ-
ութիւն գեռ չվերջացաւ, և կլատս-
ունեանք յուսալից են իրենց հակառա-
կորդաց պառակտումէն օգտուելու ա-
ռաջիկայ ընդհանուր ընտրութեանց մէջ:

Զին եի ՃԱԲՈՒՆ. — Բեքինէ ապր. 19
մուով հեռագիր մը կ'ըսէ թէ «Զինըն-
դունած է Ճարոնի ամեն պայմաններն,
ի բաց առեալ այն պայման թէ Բեքին
եւս աղատ հաւահանգիստ մ'ըլլայ, ուր
ամեն ազգաց նաւեր կարենան մտնել
վաճառականութեան համար»: — Ամերի-
կացի միարոնարք կը վերադառնան Զի-
նու ներքին գաւառներն, ուստից մեկ-
ած էին պատերազմի պատճառաւ:
Ճարոն բնաւ տոկոս պիտի չառնու ո-
րոշուած պատերազմական տուգանքին
համար, եթէ ամբողջ գումարը մինչեւ
երեք տարի հատուցուի:

ՅՐԱՆՍԱ. — ի Հավո, Պ. Ֆէլիքս Ֆոռ-
անցաւալ ուրբաթ օրն անցուց քաղաքին
հիւանդանոցներուն մէջ: Գրէթէ ամեն
անկողնի սոշիւ կանգ առաւ, և խօ-
սակցեցաւ հիւանդներուն հետո Աւասիկ
քանի մը նմոյչներ:

Ինչպէս էք, աղէկի գարձած կ'երեւիք:
— Այս, Պ. Նախագահ:

Ամուսնացա՞ծ էք: — Կինս մեռած է. Պ.
Նախագահ:

Մարդ կուգա՞յ ձեղ տեսնելու: — Այս,
Պ. Նախագահ:

Լաւ, լաւ, օդն աղէկի դարձաւ, ու
պիտի նպաստէ ձեր շուտով ապաքինելուն,
ապահով եղէք: Պիտի ըսեմ քաղաքապետին
որ ձեզ համար գործ մը գտնէ՝ երբ հիւան-
դանոցէն ելնէք: — Ծնորհակալ եմ, Պ.
Նախագահ:

ԳԹՈՒԹԵԱՆ քոյր մը տեսնելով որ
անձնուիրապէս կը ծառայէ հիւանդա-
նոցին մէջ, Պ. Նախագահին կ'ըսէ.

Ո՞րչափ ատենէ ի վեր հիւանդանոցն էք:
— 48 տարիէ ի վեր:

Կը սիրէք հիւանդանոցի մէջ ծառայու-
թիւն: — Խորինքս միշտ երջանիկ զգացած
էմ այս ծառայութեան մէջ:

Պիտի ըսեմ քաղաքապետին որ ձեզ
տայ սոկի շքագրամ մը ի վարձ ձեր ծա-
ռայութեանց: — Ատոր արժանի չեմ զգար
ինքինքս, Պ. Նախագահ: = Օ՛, ատիկա մե՛ր
կիտնալիք բանն է:

Զինուորական հիւանդանոցին մէջ
երիտասարդ մը իւր մայրն յանձնարա-
րեց Պ. Նախագահին խնամնց, որ ան-
միջապէս խոստացաւ բան մ'ընել յօ-
դոււաւ անոր, և ի վեր տռաւ չմունալու համար:

Երբ որբանոցն այցելեց, Պ. Ֆէլիքս
Ֆոռի հետ էին իւր կին և գուստը, որք
խաղաղիկներ բաշխեցին տղոց: Նախա-
գահն 200 ֆր. սուաւ որբանոցին և 500
ֆր. հիւանդանոցներու:

Երբ անդէ զրահաւորն այցելեց,
սպայք ու նուազք շատ ուրախ եղան
տեսնելով որ Պ. Ֆէլիքս Ֆոռ սեղանին
վրայ անգլիկներէն խօսեցաւ և անդէ լե-
զոււաւ բաժակ առաջարկեց վեհ. Վիք-
որիա թագուհւոյն կենաց:

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՑՈՐ բաղադրեր է նոր
անձուի վառօգ մը, որ առ այժմ գաղտ-
նի կը պահուի, բայց ի մօտոյ պիտի
հռչակուի եղեր:

ԿՕՇԻԿԻ ԳԱՐՄԱՆՆԵՐՈՒՆ վերաբեր-
եալ խնդիրներն իւրաքանչութեամբ կար-
գագրեցան առեւտրական պաշտօնատան
մէջ, և կօշիկի արտադրութիւնն հետզհետէ
կը վերակի Անգլիոյ մէջ բայց Ամերիկա-
յն լուր կուգայ թէ կաշիի գինը մեծա-
գէս վրայ կը գնէ, և ամերիկեան շատ
ըլ գործ արանատեալք որոշու են փակել
որին գործ արանատեալք եթէ կաշիի գինը
իջնայ:

ՄՍԱԿԱՄՔԱՐԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄՆ. — Ռգելից
ըմբելիք վաճառողներ չպիտի կրնան հետե-
լի քրանստական զօրաց ի Մատակաքար
ենդոյն կլիմայն բնաւ չի վերցներ անանկ
մապելիք: Երջաբերականներով աղդարա-
ռուեցաւ այս զօրաց որ Մատակաքարի
մէջ զլխաբաց դուրս չենեն, հողի վրայ
նախին, պաղ ջուր ալ չխմեն, և բնիկ
կտուղներ չուտեն, բայց եթէ կիտա: Ահա՛
քանչելի երկիր մը զոր ձեռք ձերու հա-
մար մարդկային արիւն պիտի թափուի:

ԱՍԿԻՌ ԽՆԴԻՐՆ Ի ՄՈՒԽԱՄ. — Փեղերս-
ուրկի Ստերանէ Լըտքէրը պաշտօնապէս
առատական անցեալ շաբթուն հրատարա-
ռուած այն լուր թէ ուսւա կառավարու-
թիւնն արոշած է արծաթի հիման վրայ
եւ զթ մանելիք աեղ սոկեղամի շրջաբերու-

Ապահական ստրաբարք. Վերջու ոչ ու զան
ժամ խօսեցաւ Կայսրութեան Խորհրդոյն
առջեւ ի պաշտպանութիւն իւր ծրագրին,
և Խորհրդոյն անդամք միաձայն ընդունե-
ցին թէ պէտք է և յոյժ կարեւոր է թոյ-
լատրել որ ամեն տեսակ առեւտրական
գործառնութիւնք այսուհետեւ ոսկեգրամի
հիման վրայ կարենան կատարուիլ, իբրեւ
առաջին քայլ հնչուն ոսկեգրամի շրջաբե-
րութեան սկսման Ռուսիոյ մէջ:

ՔՅՈՒԹԻՂԻ գնոյն բարձրացումը կանգ
առաւ Միացեալ Նահանգաց մէջ, (տա-
կառը 1 տոլարէ մինչև 2.40 տոլարի
բարձրանալէն ետքը) Արեւմուսան Վիր-
ճինիոյ մէջ նոր հոր մը բացուեցաւ որ օ-
րական 500 տակառ կ'արաւալրէ, (գա-
ճաճ մը կաւկասիան հակայ հօրերուն քով):

ԵՐԵՐԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՎԵՐՋԱՌԵՍ. ԹՅ.ԳՈՒՀԵՐԸ

ՆիՍ, 22 Ապր.—Վեհ. Վիքորիա Թա-
գուհին Տարհշտատ գնաց:

ՆՈՐ ԴԵՐԱՌՈՄՄԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 22.—Վեհ. Թագուհին Ե-
րենիսիսանական Ժողովոյ նախորդ առե-
նապետ Սըր Արթուր Բիլի Հնորհեց Դերա-
կոմութեան առողջան, որով ցեկանս
կ'անդամակցի Հորտերու Ժողովոյն:

ՎՈՒՊԱՑԻ ԳԵՐԱԲԵՐԸ

ՄԱՏՐԻԾ, 23 Ապր.—Մարեչոյ Մարգի-
նէ Քամբոս ետ մեկց հրոսակները ծանր
կորուստներ կրել տարիվ անոնց: Քուպայէ
կը հեռագրուիթէ իւր հրոսակներուն կրած
պարտութենէն ետք՝ ապստամբագետ
Մաչէ ինքնասպան եղեր է:

Ի ԱՆ Բ Պ Ի Ա

ՊԵԼԿՐԱԾ.—Ալեքսանդր թագաւոր իւր
հօր հետ Նիշ հասաւ, ուր հսանդագին ըն-
դունելութիւն գտաւ, և երեկոյին ի պա-
տիւ իրենց ջահագնացութիւն և նուազա-
ծութիւնք եղան: Նոր Սքուբչինան բացուե-
ցաւ այն քաղաքին մէջ:

ՄԱՐՑՈՒՅՆ Ի ՊՈՒՆԿԱՐԲԱ.

ԱՌԺԻՄ, 22.—Համաձայնութիւն պոյա-
ցած է սպառման նորահաստատ տուրքին
վրայ և Աւոտրիոյ և Պուլկարիոյ միջև եօթ-
նամեայ պայմանաժամով կնքելի առեւ-
տրական դաշնագրին վրայ, (1897 յուն-
ուար 1էն 1903 յունուար 1): Այս գաշ-
նագրով պիտի ճանչուի այն սկզբունք թէ
Պուլկարիոյ բնիկ ճարտարութիւնը պէտք
է պաշտպանուի օտար մրցման դէմ:

Ա Զ Գ Ա Յ Ի Ն Դ Ա Ր Ե Ը

ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական Ժաղովը իր երեքշարթի
օրուան նստին մէջ գոհութեամբ կար-
դաց Ս. Հայրապետին օրհնութեան կոն-
գակն և որոշեց արձանագրել տալ զայն
իր առենագրութիւններուն մէջ:

Ժողովը քննեց՝ Պէօլիքտէրէի եկե-
ղեցւոյն նուիրեալ Ս. Գրիգոր Լուսու-
ուրչի և Թաղէոս ու Բարթուղիմէոս առաք-
եալ առաքաւագին և Ածէմեան տիրա-
յուու թովմայի ուսումնական վիճակն և
տեղեկագրել ժողովին:

Ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ նաեւ տաս-
նի չափ անհատական և ամսւմնական
խնդիրներով:

Ժաղովը մասնաժողովին յանձնեց
քննել Ֆէնէսէի տիրացու Յափհաննէս
աւագ սպառաւագին և Ածէմեան տիրա-
յուու թովմայի ուսումնական վիճակն և
տեղեկագրել ժողովին:

Ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ նաեւ տաս-
նի չափ անհատական և ամսւմնական
խնդիրներով:

Գարակէօմրիւեկն կը հազարդեն մեզ
թէ տեղուոյն Աղքատափնամ ընկերութիւնը
իր բարի սովորութեան համեմատ այս
տարի եւս Զատկին բաշխեր է աղքատնե-
րուն ածուխ, միու, իւղ բրինձ, հաց և
այլն:

Ընկերութիւնն իր կարողութեան սահ-
մանին մէջ այս մարդասիրսկան նախուն
ըքեր է շքաւորներուն, իր գանձանակ-
ներէ գոյացած հասոյթովը, զար անձանը
շրջաբերութեան հանած էին ընկերու-
թեան անդամակցից երիտասարդներ: Յոյս
ունին որ իրենց աշխատատութիւնը հետզե-
աւէ քաջակերուելով պիտի կրնան առաջի-
կացին մէջ ևս սփոփել Գարակէօմրիւեկի
աղքատները, անոնց նորաեղէնի անմի-
ջական պէտքերն հոգալով տօնական օրե-
րու առթիւ:

Ա Զ Գ Ա Յ Ի Ն Դ Ա Ր Ե Ը

Ի նպաստ հաստատութեանս, հանգուց-
եալ տիկին Բերուզիկ Ս. Խօրասաննեհանի
յուղարկատօրութեան առթիւ փոխան ծաղ-
կեփունչի բարեհաճած են նուիրել՝

Տիգրան էֆ. Դարակէօգեան զրշ. 108
Տոքթ. Գ. » Նահապետեան » 108

(Հոգաբարձութեւ)

Անդիմա չուրենի

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆԻ. — Միշտրութեան աստիճան տրուեցաւ ընդհանուր սպայակոյտի գերանախագահ ու զինուորական վարժարանաց ընդհանուր քննիչ ֆերիդ կօլց փաշափ և հետեւակ զօրաց մորդանքի ուսուցիչ ֆերիդ Քամբօհէ վէնէր փաշափ:

Երկրորդ կարգի Մէծիտիյէ պատուանշան և ռուսական պատերազմի շրագարամ տրուեցաւ Անդիմ նախկին զինուորականներէն Պ. Գ. Լորմանի:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՄՈՒՆԻ. — Ապրիլ 11 թուականաւ Նեղքին գործոց նախարարութեան ուղղեալ հեռագրել ծանուցած ևն թէ Էնկիւրիի. Խարբերդի, Տիարպէքիրի, Ատանափ և Գասթէմունիի նահանգաց մէջ ալ, չորհիվեհ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ ապահովութիւն և անդորրութիւն կը տիրէ

* * *

Երկրաշարժէն արկածելոց բաշխուած նպաստներու գումարը հասած 6,814,631 զրուցի:

ԿՈՅՄ. ՇՆՈՐՀ. — Վեհ. Սուլթան երկու հարիւր յիսուն սակի չնորհած թօֆրաքանի (Պուկարիա) խամամ ժողովրդեան մզկիթներուն և վարժարաններուն ի նպաստ: Այդ գումարը յանձնուած է տեղղոյն նախպի փոխանորդին և բարոր խոլամք բարեմալթութիւններ ըրած են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին:

ԿՐԵՏԻ. Կուսակալ Ալեքսանտր Գարայոսօրի փաշա յանձնաժողովով մէկ կազմած է նահանգին բարգաւաճմանը ուկարգապահութեանը համար հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու նպաստակաւ: Այդ յանձնաժողովով ութիւն տուեր է կուսակալ Զինի փաշայի, որ հետեւեալ օրը գեր-ծովակալի նաւը գացեր է՝ ի փոխադարձ այցելու համար ելնել գեսպանատունէն:

ԿՐԵՏԻ. Կուսակալ Ալեքսանտր Գարայոսօրի փաշա յանձնաժողովի մասնական կազմական միջոցները մինչեւ հիմու երր մէկ քամու բաժնեատէրեր ունեցող տան մը մէկ քամու մահիւր մինք ու կէս էր: Ասոր վրայ Միւպայանիները, Հալամիրոյ Պօրսախն վարչութեան գիմելով, ինչու ուն զեղչն ի գործ դնելու այդ բաժնինը միւս բաժնետէրերէն ու մահիւր կը վարձառէ կամ կը վարձէ՝ առանց այդ տոկոս ըստ առաջնոյն հարիւրին հինգ ու կէս ըլլայ:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ նախորդներաց օրէնսկամած է հարիւրին վեց տոկոս առնելոյն փոխատուութեանց համար, զոր կ'ընէ արժէթուղթեր աւանդ առնորվ Մինչեւ հիմու այդ տոկոս հարիւրին հինգ ու կէս էր: Ասոր վրայ Միւպայանիները, Հալամիրոյ Պօրսախն վարչութեան գիմելով, ինչու ուն զեղչն ի գործ դնելու այդ բաժնինը միւս բաժնետէրերէն ու մահիւր կը վարձառէ կամ կը վարձէ՝ առանց այդ տոկոս ըստ առաջնոյն հարիւրին հինգ ու կէս ըլլայ:

ՄԱՀԱԿԻԼ ԿԱԼՈՒԾՆԵՐ. — Էվգափի նախարարութեան Մահիւրաթի վարչութիւնը մինչեւ հիմու մինչեւ հիմու երր մէկ քամու բաժնետէրեր ունեցող տուներու գետիններուն համար չգործադրուեալով, աճուրդի կը գործի և աւելի գին տուողին կը վաճառուի, որով մէկ բաժնետէրերէն ու մահիւր կը վարձառէ միւս բաժնետէրերուն վաճառուին կամ վարձուին և թէ այդ պատճառաւ գատեր տեղի ունենալով գետինները երկար ատեն չեն վաճառուուիրինչ որ Էվգափի գանձուն շահերուն ալ կը վարձառէ սրոշած է որ այդ կարդի գետիններն ալ առանց աճուրդի յարմար գինով մը միւս բաժնետէրերուն վաճառուուին կամ վարձուին:

Բ. Դուռն, որուն մատուցուած է այս սրոշում: ընդունելի դատած է վըրած է Էվգափի հախարարութեան ըատայնմ գործադրութիւն զայն:

Բ. Դուռն, որուն մատուցուած է այս սրոշում: ընդունելի դատած է վըրած է Էվգափի հախարարութեան ըատայնմ գործադրութիւն զայն:

